

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS SPRENDIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2010 m. gruodžio 23 d.

Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Irenos Paulauskienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Gintaro Dzedulionio ir Liudmilos Zaborovskos sekretoriaujant Jūratei Domarkaitei, dalyvaujant pareiškėjui P. R. (P. R.), jo atstovams advokatei L. G. ir T. R. (T. R.), atsakovės Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atstovei Kristinai Vainienei, trečiajam suinteresuotam asmeniui A. C. (A. C.), vertėjai Teresei Gusarovai,

viešame teismo posėdyje išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo P. R. skundą atsakovėms Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai dėl sprendimų panaikinimo (tretysis suinteresuotas asmuo A. C.).

Teismas, išnagrinėjęs bylą,

n u s t a t ė:

pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu (b. l. 1–2) ir patikslintu skundu (b. l. 21–23), kuriuose prašo panaikinti:

1) Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) 2010-05-25 sprendimą Nr. SP1-(11.84)-394;

2) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – LR ŽŪM) 2010-08-09 sprendimą Nr. 31/N-R-680-11/31.

Pareiškėjas nurodė, kad su Agentūros sprendimu Nr. SP1-(11.84)-394 nesutinka. Paaikšino, kad Agentūra ir LR ŽŪM vadovavosi Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklių (toliau – Tiesioginių išmokų taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009-03-20 įsakymu Nr. 3D-188, 39 punkto nuostata, teigiančia, kad jeigu patikros metu nustatoma, kad du ar daugiau subjektų deklaravo tą patį žemės ūkio naudmenų ar pasėlių plotą, parama mokama pareiškėjui, užsiimančiam žemės ūkio veikla ir turinčiam žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) patvirtinančius dokumentus. Žemės ūkio veikla įrodoma pagal turimus gyvulių ženklavimo, žemės ūkio produkcijos realizavimo, seniūnijos išduotą pažymą bei kitus dokumentus, patvirtinančius minėtos veiklos faktą. Jei žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotų nedeklaravęs, tačiau jų valdymo teisę turintis asmuo praneša apie pareiškėją, kuris neteisėtai deklaravo jo valdomus plotus, parama už šiuos plotus pareiškėjui bus mokama tik tuo atveju, jeigu jis pateiks šių plotų dirbimą bei žemės valdymo teisę įrodančius dokumentus. Pareiškėjui, įrodžiusiam žemės ūkio

veiklos faktą bei žemės valdymo teisę, išmokos mokamos, jei jis tą teisę įrodė iki išmokų mokėjimo pabaigos.

Pareiškėjas paaiškino, kad nebuvo gavęs Agentūros 2010-11-16 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*), todėl negalėjo reikiamų dokumentų pateikti iki š. m. balandžio 30 d.

Žemės dirbimo faktą patvirtinančius dokumentus pateikė kartu su 2010-06-25 prašymu, t. y. iškart, kai iš Agentūros skundžiamo sprendimo sužinojo, jog yra nustatytas neatitikimas. Nurodė, kad jis faktiškai dirba 1 ha ploto lauką Nr. 2 kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*), o dvigubas deklaravimas susidarė dėl neteisingo kaimynų laukų įbraižymo, todėl pareiškėjas mano, kad jo kaltės tame, kad seniūnijos darbuotojai neteisingai įbraižė laukus, nėra. Tai patvirtina Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos 2010-06-22 raštas Nr. 3.3-39. Faktą, kad pareiškėjas dirba deklaruotą lauką (šienauja, gano gyvulius) raštu patvirtino ir gretimų laukų naudotojai A. C. ir H. D. Tai, kad jis užsiima žemės ūkio veikla, patvirtina ištrauka iš galvijų apskaitos žurnalo GAŽ-1 ir galvijų pasų kopijos.

Teigia, kad lauko įbraižymo klaida negali būti laikoma jo tyčiniu neteisingu deklaravimu, pateikti dokumentai rodo, kad Agentūra prašymą išnagrinėjo formaliai, dvigubas deklaravimas susidarė ne dėl jo kaltės, todėl skundžiamas sprendimas yra naikintinas.

Teismo posėdyje pareiškėjas palaikė skunde išdėstytus argumentus. Pareiškėjo atstovai papildomai paaiškino, kad žemės sklypo plotus nubraižo seniūnijos žemės ūkio specialistas. Tą patį plotą pareiškėjas deklaravo ir 2009 m. Ginčo žemės sklypas buvo nubraižytas ne greta vienas kito, o į tą pačią vietą. Pareiškėjas pradėjo deklaruoti 1 ha žemės sklypą, kai matininkė 2009 m. parodė, kad toje vietoje gali juo naudotis. Ginčo žemės sklype dirba tik pareiškėjas. A. C. tą patį sklypą deklaruoja todėl, kad sklypas buvo nubraižytas jam. Pareiškėjo atstovė taip pat paaiškino, kad pagal bendrą plotą dvigubo deklaravimo nėra, o byloje esantys įrodymai patvirtina, jog klaida įsivėlė ne dėl pareiškėjo kaltės. Pareiškėjas apie tai, jog yra dvigubas deklaravimas, sužinojo tik gavęs ginčijamą sprendimą, nuo tada jis pradėjo veikti aktyviai. Jeigu pranešimą būtų gavęs anksčiau, jis būtų galėjęs bendradarbiauti iki balandžio 30 d. (b. l. 160–161).

Atsakovė Agentūra su pareiškėjo skundu nesutiko ir prašė jį atmesti. Atsiliepime į skundą (b. l. 33–34) nurodė, kad pareiškėjas 2009-06-12 pateikė paraišką tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramai gauti, kurioje deklaravo 7,78 ha žemės ūkio naudmenų plotą, už kurį mokama pagrindinė tiesioginių išmokų dalis, 2,53 ha plotą, už kurį mokamos susietos su gamyba papildomos tiesioginės išmokos už ES remiamų pasėlių plotus, bei 7,78 ha plotą, už kurį teikiama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“. Paraiška buvo vertinama vadovaujantis Tiesioginių išmokų taisyklėmis bei Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonių „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natūra 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ ir „Natūra 2000 išmokos“ įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-151 (toliau – MPŪV Taisyklės).

Agentūra pažymėjo, kad pareiškėjo deklaruotame kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) esantį lauką Nr. 2, kuriame deklaruotas 1,00 ha kultūros 5DG-1 (daugiametės ganyklos – pievos (5 m. ir daugiau)) plotas, deklaravo kitas asmuo, Agentūra 2009 m. lapkričio 16 d. išsiuntė pareiškėjui užklausimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl deklaruotų duomenų neatitikimo“, prašydama pateikti žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) ir žemės ūkio veiklą patvirtinančius dokumentus. Atsakymas į šį paklausimą Agentūroje nebuvo

gautas. Atsižvelgiant į tai, paraiška buvo suadministruota pagal byloje esančius, patikros metu nustatytus ir paraiškoje nurodytus duomenis.

Agentūra pažymėjo, kad pareiškėjo deklaruotas plotas pagrindinei tiesioginių išmokų daliai gauti yra 7,78 ha, o faktiškai nustatytas– 6,78 ha, todėl pagrindinė išmokos dalis pareiškėjui nemokama. Sankcija buvo pritaikyta vadovaujantis Tiesioginių išmokų taisyklių 41.1.4 punktu, kuriame nustatyta, kad, kai nustatytas didesnis nei 0,5 proc. arba 1 ha, bet ne daugiau nei 20 proc. ploto tyčinis neteisingas deklaravimas, pagrindinė išmoka už žemėsūkio naudmenų plotą einamaisiais metais nemokama.

Pareiškėjui sankcija buvo pritaikyta vadovaujantis MPŪV Taisyklių 31.3.4 punktu, kuriame nurodyta, kad, kai nustatytas tyčinio neteisingo deklaravimo atvejis, pareiškėjui pagal atitinkamą priemonę parama einamaisiais metais nemokama. Vadovaujantis 2006 m. gruodžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1975/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 kontrolės procedūrų įgyvendinimo ir kompleksinio paramos susiejimo įgyvendinimo taisykles, susijusias su paramos kaimo plėtrai priemonėmis (OL 2006 L368, p. 74), 16 straipsnio 5 ir 6 dalimis, pareiškėjui taip pat taikoma ilgalaikėsankcija.

Nurodo, kad apie pritaikytas sankcijas pareiškėjas buvo informuotas Agentūros 2010 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. BR6-1368678 „Dėl mokėtinos išmokų sumos ir taikomų sankcijų“. Atkreipė dėmesį, kad būtent šis sprendimas pareiškėjui sukelia teises pasekmes, t. y. šiuo Sprendimu Agentūra išreiškė savo valią dėl išmokų nemokėjimo pareiškėjui ir sankcijų taikymo, t. y. priėmė individualaus pobūdžio sprendimą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 str. 9 ir 11 dalių bei 8 str. nuostatose. Pažymėjo, kad pareiškėjas sprendimo jame nustatyta teisės aktų tvarka neskundė, t. y. nemanė, kad jo teisės yra pažeistos. Kadangi pareiškėjui buvo išmokėta jam nepriklausanti pinigų suma, Agentūra 2010 m. gegužės 25 d. raštu Nr. SP1-(11.84)-394 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugrąžinimo“ informavo pareiškėją apie priskaičiuotą ir grąžintiną sumą bei nurodė faktines aplinkybes ir teisės aktų nuostatas, kuriomis remiantis buvo nuspręsta pareiškėjui išmokėtą paramą sugrąžinti.

Atsakovė LR ŽŪM su pareiškėjo skundu nesutiko ir prašė jį atmesti. Atsiliepime į skundą (b. l. 128–129) nurodė gavusi pareiškėjo skundą, pradėjo administracinę procedūrą, kurios metu išsiaiškino, jog pareiškėjo paraiškos vertinimo metu buvo nustatyta, kad jo paraiškoje kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) esantis laukas Nr. 2, kuriame deklaruotas 1,00 ha plotas (kodas 5DG-1, daugiametės ganyklos – pievos (5 m. ir daugiau)), taip pat yra deklaruotas ir kito pareiškėjo paraiškoje, todėl pareiškėjas, pagal Tiesioginių išmokų taisyklių 39 punktą, privalėjo pateikti žemės ūkio veiklą ir žemės valdymo teisę patvirtinančius dokumentus.

LR ŽŪM paaiškino, kad pareiškėjas ministerijai prie pateikto skundo pridėjo dokumentus, patvirtinančius žemės ūkio veiklą, tačiau nepateikė žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) patvirtinančių dokumentų.

Atkreipė dėmesį, kad pareiškėjui, įrodžiusiam žemėsūkio veiklos faktą bei žemės valdymo teisę, išmokos mokamos, jei jis tą teisę įrodė iki išmokų mokėjimo pabaigos, t. y. vadovaujantis Tiesioginių išmokų taisyklių 2.2 punktu, iki š. m. balandžio 30 d., tačiau iki šios datos pareiškėjas nepateikė minėtų dokumentų, t. y. jis žemės ūkio veiklą patvirtinančius dokumentus pateikė praleidęs terminą, o žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) patvirtinančių dokumentų iš viso nepateikė. Todėl, vadovaujantis minėtų taisyklių 4 punktu, buvo nustatytas tyčinis neteisingas deklaravimo atvejis – pareiškėjas deklaravo plotą, kuriame neužsiima žemės ūkio veikla, o faktiškai nustatytas plotas – 6,78 ha.

Agentūra 2009 m. lapkričio 16 d. išsiuntė pareiškėjui pranešimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) dėl deklaruotų duomenų neatitikimo, kuriame prašė pateikti minėto lauko žemės valdymo (nuosavybės, nuomos pagrindais) teisę ir žemės dirbimą patvirtinančius dokumentus. Šį pranešimą Agentūra pateikė ministerijai kartu su Agentūros 2010 m. liepos 23 d. raštu Nr. BR6-(11.1)-4345 pateiktais dokumentais. Todėl, vadovaudamasi Tiesioginių išmokų taisyklių nuostatomis, LR ŽŪM mano, kad pareiškėjas buvo tinkamai informuotas apie deklaruoto ploto ar kitų paraiškos duomenų neatitikimus.

Teismo posėdyje LR ŽŪM atstovė palaikė atsiliepime išdėstytus argumentus. Papildomai paaiškino, kad jiems kyla abejonių, ar seniūnijos pateikta pažyma gali patvirtinti, jog naudoja ir disponuoja valstybine žeme. Nurodė, kad Agentūra teisingai informavo pareiškėją ir objektyviai vertino duomenis. Agentūra vertino pagal tai, kas pirmasis deklaravo, o pirmas savo laukus deklaravo A. C. (b. l. 160–161).

Trečiasis suinteresuotas asmuo A. C. atsiliepimoį skundą nepateikė, teismo posėdyje palaikė pareiškėjo skundą, nurodė, kad jo ir pareiškėjo sklypai yra šalia, o 1 ha sklypą nuo pat pradžios, t. y. nuo 2009 metų, deklaruoja ir dirba pareiškėjas (b. l. 160–161).

Skundas tenkintinas.

Remdamasis byloje esančiais įrodymais teismas nustatė, kad pareiškėjas 2009-06-12 pateikė paraišką tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones: „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natūra 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natūra 2000 išmokos“, ir kompensaciniams išmokoms už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas 2009 m. gauti (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kurioje deklaravo 7,78 ha žemės ūkio naudmenų plotą, už kurį mokama pagrindinė tiesioginių išmokų dalis, 2,53 ha plotą, už kurį mokamos susietos su gamyba papildomos tiesioginės išmokos už ES remiamų pasėlių plotus, bei 7,78 ha plotą, už kurį teikiama parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (b. l. 88–91).

Agentūra, įvertinusi paraišką pagal Tiesioginių išmokų taisyklių ir MPŪV taisyklių nuostatas, nustatė, kad pareiškėjo deklaruotą 1 ha ploto lauką Nr. 2 kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra deklaravęs ir kitas asmuo. Agentūra pateikė į bylą 2009-11-16 du skirtingo turinio raštus, adresuotus pareiškėjui „Dėl deklaruotų duomenų neatitikimo“ Nr. (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 84, 85), kuriame pareiškėjo buvo prašoma pateikti žemės valdymo (nuosavybės, nuomos) teisę ir žemės dirbimą patvirtinančius dokumentus, nurodomi skirtingi dokumentų pateikimo terminai, raštų tekstas taip pat skiriasi.

2010-05-25 Agentūra priėmė sprendimą Nr. SP1-(11.84)-394 (b. l. 46–47), kuriuo pareiškėjui buvo pritaikyta sankcija dėl tyčinio neteisingo deklaravimo ir nurodyta sugrąžinti išmokėtą paramą. Apie šį sprendimą pareiškėjas informuotas 2010-06-14 Agentūros raštu Nr. BRS-(3.82)-1383 (b. l. 45). Pareiškėjas 2010-06-29 kreipėsi į Agentūrą ir į LR ŽŪM su prašymu peržiūrėti skundžiamą sprendimą dėl jam pritaikytų sankcijų ir išmokėtos paramos grąžinimo (b. l. 63).

Agentūra 2010-07-02 raštu Nr. BRS-(3.82)-1495 informavo (b. l. 62, 69), kad atsižvelgus į prašymą, pateiktą LR ŽŪM dėl skundžiamo sprendimo, sustabdo išieškojimą, iki bus išnagrinėtas prašymas. LR ŽŪM 2010-08-09 pateikė atsakymą Nr. 31/N-R-680-11/31 į prašymą peržiūrėti skundžiamą sprendimą dėl pritaikytų sankcijų ir išmokėtos paramos grąžinimo (b. l. 59–61), kuriame konstatavo, kad Agentūros sprendimas pagrįstas.

Pareiškėjas nesutinka su 2010-05-25 Agentūros sprendimu Nr. SP1-(11.84)-394 bei 2010-08-09 LR ŽŪM sprendimu Nr. 31/N-R-680-11/31 ir prašo teismo juos panaikinti.

Ginčo esmė – ar pagrįstai buvo konstatuotas tyčinis neteisingas deklaravimas, dėl kurio pareiškėjas turėtų sugrąžinti išmokėtą paramą.

Teismas atmeta kaip nepagrįstą Agentūros argumentą, kad pareiškėjui teisinės pasekmės sukeltos Agentūros 2010 m. birželio 9 d. sprendimas Nr. BR6-1368678 „Dėl mokėtinos išmokų sumos ir taikomų sankcijų“, todėl jis turėjo ginčyti būtent šį sprendimą, kadangi pagrindas priimti minėtą sprendimą buvo 2010-05-25 sprendimas, kuriame konstatuotas neteisingas tyčinis deklaravimas. Taigi, teismo vertinimu, pareiškėjui teisinės pasekmės sukeltos 2010-05-25 Agentūros sprendimas Nr. SP1-(11.84)-394 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugrąžinimo“. Tai buvo pirminis sprendimas, kurio pagrindu Agentūra priėmė kitus sprendimus. Taigi tuo atveju, jei 2010-05-25 Agentūros sprendimas Nr. SP1-(11.84)-394 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugrąžinimo“ būtų pripažintas nepagrįstu, jo pagrindu priimti sprendimai negalėtų būti laikomi galiojančiais.

Be to pažymėtina, kad 2010-05-25 sprendimas pareiškėjui išsiųstas 2010-06-14, taigi dar nepranešusi apie priimtą sprendimą, Agentūra ėmėsi tolimesnių veiksmų ir 2010-06-09 priėmė dar vieną sprendimą, nors, teismo vertinimu, turėjo palaukti, kol pareiškėjas per įstatymo nustatytą terminą išreikš savo poziciją dėl 2010-05-25 sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Taigi, teismas nagrinėja, ar pagrįstai 2010-05-25 Agentūros sprendimu Nr. SP1-(11.84)-394 „Dėl išmokėtos paramos/paramos dalies sugrąžinimo“ konstatuotas tyčinis neteisingas deklaravimas.

Tiesioginių išmokų taisyklių 4 p. įtvirtinta, kad tyčinis neteisingas deklaravimas yra tada, kai pareiškėjas deklaravo plotą, kuriame neužsiima žemės ūkio veikla.

Tiesioginių išmokų taisyklių 34.11 p. numatyta, kad Agentūra, nustačiusi deklaruoto ploto ar kitų paraiškos duomenų neatitikimus, raštu arba elektroniniu paštu (jei pareiškėjas pateikė sutikimą būti informuotas šiuo būdu) informuoja pareiškėją apie nustatytus neatitikimus arba perduoda minėtą informaciją savivaldybei, kuriai pareiškėjas yra pateikęs paraišką, taip pat skelbia minėtą informaciją informaciniame portale.

Tiesioginių išmokų taisyklių 39 p. numato, kad tuo atveju, jei patikros metu nustatoma, kad du ar daugiau subjektų deklaravo tapatį žemės ūkio naudmenų ar pasėlių plotą, parama mokama pareiškėjui, užsiimančiam žemės ūkio veikla ir turinčiam žemės valdymo teisę (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) patvirtinančius dokumentus. Žemės ūkio veiklą rodoma pagal turimus gyvulių ženklavimo, žemės ūkio produkcijos realizavimo, seniūnijos išduotą pažymą bei kitus dokumentus, patvirtinančius minėtos veiklos faktą. Jei žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotų nedeklaravęs, tačiau jų valdymo teisę turintis asmuo praneša apie pareiškėją, kuris neteisėtai deklaravo jo valdomus plotus, parama už šiuos plotus pareiškėjui bus mokama tik tuo atveju, jeigu jis pateiks šių plotų dirbimą bei žemės valdymo teisę įrodančius dokumentus. Pareiškėjui, įrodžiusiam žemės ūkio veiklos faktą bei žemės valdymo teisę, išmokos mokamos, jei jis tą teisę įrodė iki išmokų mokėjimo pabaigos. Skaičiuojant paramą už plotus, kuriuose pareiškėjas neužsiėmė žemės ūkio veikla, taikomos nuostatos dėl tyčinio neteisingo deklaravimo.

Kaip jau minėta, Agentūra, atlikusi pareiškėjo paraiškos patikrinimą, nustatė, kad pareiškėjo deklaruotą 1 ha ploto lauką Nr. 2 kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra deklaravęs ir kitas asmuo, t. y. A. C. (b. l. 109–112, 117).

Taigi, šiuo atveju, pagal Taisyklių 39 punktą, pareiškėjas, siekdamas gauti paramą, turi įrodyti dvi aplinkybes: 1) žemės ūkio veiklos vykdymo faktą ir 2) žemės valdymo teisės turėjimo faktą.

Atsakovės iš esmės neginčija tos aplinkybės, kad pareiškėjas ginčo žemės plote vykdė ūkinę veiklą. Be to, tą patvirtina ir nagrinėjamos bylos medžiaga, t. y. Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos seniūnės 2010-06-22 raštas Nr. 3.3-39 (b. l. 5), H. D. ir A. C. paaiškinimai (b. l. 6, 7), galvijų apskaitos žurnalai (b. l. 8–10).

Atsakovės teigia, kad pareiškėjas nepateikė žemės valdymo teisės turėjimo faktą patvirtinančių dokumentų, be to, minėti žemės ūkio veiklos vykdymo faktą patvirtinantys dokumentai pateikti praleidus nustatytą terminą.

Iš Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos seniūnės 2010-10-26 pažymos Nr. (*duomenys neskelbtini*) matyti, kad P. R. (*duomenys neskelbtini*) k., (*duomenys neskelbtini*) sen., Šalčininkų r. sav., kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*), nuo 2009 m. naudojami sklypu Nr. 2 ir jį deklaruoja tiesioginėms išmokoms gauti (b. l. 138).

Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos (*duomenys neskelbtini*) seniūnijos seniūnė 2010-06-22 raštu Nr. 3.3-39 (b. l. 5) patvirtino, kad P. R. faktiškai dirba sklypą Nr. 2, esantį kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*), šiame bloke viršdeklaravimo nėra, tačiau dėl neteisingo kaimyno lauko įbraižymo susidarė dvigubas deklaravimas, kurio 2009 m. deklaravime serveriai nefiksavo. Nurodė, kad (*duomenys neskelbtini*) kadastrinės vietovės projektas neparuoštas, todėl nėra galimybės pateikti pažymos, kad minėtas sklypas priklauso P. R..

Iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Šalčininkų žemėtvarkos skyriaus 2010-10-27 rašto Nr. 5-159 (b. l. 136) matyti, kad pagal 2006-12-18 Vilniaus apskrities viršininko įsakymu Nr. 2.3-12196-85 patvirtintą (*duomenys neskelbtini*) ir kitų kaimų žemės reformos žemėtvarkos projektą, (*duomenys neskelbtini*) seniūnės 2010-10-26 rašte Nr. 60 nurodyti sklypai Nr. 1 ir Nr. 2 buvo laisvame valstybiniame žemės fonde. 2008-03-19 Vilniaus apskrities viršininko įsakymu Nr. 2.3-3185-(85) patvirtintame (*duomenys neskelbtini*) kadastro vietovės projekto papildyme ir daliniame patikslinime buvo suformuotas suteikiant neatlygintinai žemės sklypas Nr. (*duomenys neskelbtini*) pil. M. P. bei sklypas Nr. (*duomenys neskelbtini*) nuomai A. C. M. P. mirusi, byla nesuformuota, sklypas natūroje nėra matuotas, nes kol kas niekas iš paveldėtojų dėl nuosavybės teisių atkūrimo nesikreipė. Iki nuosavybės teisių atkūrimo mirusios M. P. vardu, siekiant sumažinti apleistus žemės plotus, minėta žeme gali naudotis kiti asmenys, šiuo atveju ji suteikta naudotis pareiškėjui.

Teismas pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nustatydamas, ar pareiškėjas turi žemės ploto valdymo teisę, pasisako, jog tokiu atveju vertinimas neturi būti pernelyg formalus (2010-02-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-209/2010).

Taigi, teismas, vertindamas byloje esančius įrodymus, t. y. valstybės institucijų rašytinius paaiškinimus, daro išvadą, kad pareiškėjui panaudai Šalčininkų žemėtvarkos skyrius

suteikė 1 ha dydžio žemės sklypą, esantį (*duomenys neskelbtini*) k., (*duomenys neskelbtini*) sen., Šalčininkų r. sav. (kontrolinis žemės sklypas Nr. (*duomenys neskelbtini*), sklypo Nr. 2). Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, laikytina, kad pareiškėjas išpildė antrą Tiesioginių išmokų taisyklių 39 punkte numatytą sąlygą.

Agentūra, nustačiusi deklaruoto ploto ar kitų paraiškos duomenų neatitikimus, raštu arba elektroniniu paštu (jei pareiškėjas pateikė sutikimą būti informuotas šiuo būdu) informuoja pareiškėją apie nustatytus neatitikimus arba perduoda minėtą informaciją savivaldybei, kuriai pareiškėjas yra pateikęs paraišką, taip pat skelbia minėtą informaciją informaciniame portale. Iš bylos duomenų matyti, kad Agentūros Rinkos reguliavimo programų departamento Tiesioginės paramos skyrius 2009-11-16 parengė P. R. adresuotą pranešimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) dėl deklaruotų duomenų neatitikimo ir nurodė per 10 darbo dienų pateikti reikiamus dokumentus (b. l. 84). Ant šio pranešimo yra ranka prirašytas priedas: „kopiją gavau į rankas 2010-09-13“. Pranešimas nėra pasirašytas jį rengusio asmens. Duomenų apie minėto pranešimo išsiuntimą P. R. nėra. Pastarasis teigia, kad minimo pranešimo negavo, apie nustatytus neatitikimus sužinojo tik gavęs skundžiamą Agentūros 2010-05-25 sprendimą.

Be kita ko pažymėtina, kad Agentūra apie nustatytus neatitikimus turėjo paskelbti informaciniame portale. Duomenų, kad tai buvo padaryta, teismui atsakovė nepateikė. Byloje yra pateikti du 2009-11-16 pranešimai, adresuoti pareiškėjui (b. l. 84 ir 85), tačiau jie skiriasi savo turiniu: viename nurodyta, kad pareiškėjas reikalingus dokumentus turi pateikti per 10 darbo dienų, kitame, kad per 20 dienų. Taip pat nesutampa pranešimų išanginė dalis. Esant nurodytoms aplinkybėms, nėra aišku, kuris iš dviejų esančių pranešimų buvo išsiųstas pareiškėjui ir ar apskritai buvo išsiųstas. Teismui neturint objektyvių duomenų apie pranešimo išsiuntimą, negalima daryti išvados, kad pareiškėjas jį buvo gavęs ir žinojo apie jo paraiškoje nustatytus neatitikimus.

Atsakovė LR ŽŪM nurodo, kad pareiškėjas, norėdamas gauti paramą, žemės ūkio veiklą patvirtinančius dokumentus turėjo pateikti iki š. m. balandžio 30 d., kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 3D-920 „Dėl tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramos už energetinius augalus 2009 m. mokėjimo“ 2.2 punkte, tačiau teismas pažymi, kad pareiškėjui negavus pranešimo ir nežinant apie jo paraiškoje nustatytus neatitikimus, jis nei per 10 darbo dienų (ar 20 dienų), nei iki š. m. balandžio 30 d. neturėjo objektyvios galimybės pateikti reikiamų žemės ūkio veiklos vykdymo faktą ir žemės valdymo teisės turėjimo faktą patvirtinančių dokumentų, todėl teismas daro išvadą, kad pareiškėjas termino pateikti reikalingus dokumentus nepraleido.

Iš surinktų įrodymų visumos teismas daro išvadą, kad 1 ha dydžio žemės sklypą, esantį (*duomenys neskelbtini*) k., (*duomenys neskelbtini*) sen., Šalčininkų r. sav. (kontrolinis žemės sklypas Nr. (*duomenys neskelbtini*), sklypo Nr. 2), turėjo deklaruoti P. R., nes jis juo naudojosi Nacionalinės žemės tarnybos Šalčininkų žemėtvarkos skyriaus leidimu ir jame vykdė žemės ūkio veiklą, o A. C. minėtu lauku nesinaudojo ir jame žemės ūkio veiklos nevykdė.

Kad A. C. minėtu lauku nesinaudojo ir jame žemės ūkio veiklos nevykdė patvirtina byloje esantys įrodymai, iš kurių matyti, kad pareiškėjas pagrįstai deklaravo jam priskirtą plotą ir jį šienavo. Neatitikimas atsirado dėl to, kad jam (b. l. 94) ir trečiajam suinteresuotam asmeniui (b. l. 117) specialistas G. P. (pareigūnas) įbraižė tą patį sklypą. Žemėtvarkos tarnyba negalėjo ir negali išduoti pareiškėjui valdymo teisę patvirtinančio dokumento, nes sklypas yra laisvame valstybiniame žemės fonde ir jam leidžiama jį nuganyti, kad laukas nebūtų apleistas, kol bus išspręstas klausimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo (b. l. 136). A. C., su kuriuo pareiškėjas deklaravo tą patį sklypą,

patvirtino, kad sklypą Nr. 2 šienavo pareiškėjas ir tas sklypas priklauso pareiškėjui, o jis savo sklypą turi šalia (b. l. 6,7, 160–161).

Pagal nustatytas faktines aplinkybes pareiškėjas pagrįstai, nepraleidęs termino kontroliniame žemės sklype Nr. (*duomenys neskelbtini*) esančiame lauke Nr. 2 deklaravo 1,00 ha kultūros 5DG-1 (daugiametės ganyklos – pievos (5 m. ir daugiau)), vykdė jame įsipareigojimus pagal prisiimtą programą.

Susiklosčiusių santykių vertinimas tik pagal tai, kad A. C. pirmas pateikė deklaraciją, todėl jis teisus, visiškai neatitiktųbyloje nustatytų aplinkybių ir teisingumo principo, nes A. C. tame sklype nei ganė gyvulius, nei jame šienavo, t. y. programoje gauti tiesiogines išmokas iš minėto sklypo nedalyvavo, todėl teismas, atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad Agentūros 2010-05-25 sprendimas Nr. SP1-(11.84)-394 ir LR ŽŪM 2010-08-09 sprendimas Nr. 31/N-R-680-11/31 naikintini kaip nepagrįsti.

Teismas, vadovaudamasis LR administracinių bylų teisenos įstatymo 85–87 str., 88 str. 2 p., 127 ir 129 str.,

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo P. R. skundą tenkinti.

Panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2010-05-25 sprendimą Nr. SP1-(11.84)-394 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2010-08-09 sprendimą Nr. 31/N-R-680-11/31.

Sprendimas per 14 dienų nuo jo paskelbimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant apeliacinį skundą tiesiogiai šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai Irena Paulauskienė

Gintaras Dzedulionis

Liudmila Zaborovska